

aaud, hvorpaa der ikke bør lægges Vægt, saa er dette det Samme, som naar en Kræmmer, der sælger sine Varer til 12 f. Men, siger, at det er ubilligt, at hans Nabo sælger til 11 f.; for ham kan det være slemt, men for Kjøberne er det fornuftigt at gaae til den, der sælger billigst, og ligesaa gaaer det her; for Sylland, som kommer til at betale 1 f. mere, er det fornuftigt at arbejde hen til at blive fri for at betale denne Skilling. Det er let sagt, at 1 f. er ikke meget; men mange Bække smaa gjøre en stor Ra., og for hele Sylland bliver det ikke saa ringe en Sum. Jeg nævner dette kun for at vise, at det er os, der her ville skaffe den Frihed, som behøves, for at kunne, om det er nødvendigt, oprette private Foreninger, som see paa samtlige Eiendomsbesidderes rette Fordeel, der er den: for billigt Kjøb at kunne faae deres Eiendomme asfurerede med den behørigte Sikkerhed. Det er deres rette Fordeel, og den er ikke noget andet. Naar det ærede Medlem syntes, at det var rigtigt, at de, der boe spredte omkring, ikke skulde faae asfureret for lavere Pritis end de, som boe mere sammen, og for hvem det derfor brænder hyppigere, saa er det ikke den rigtige Maade at paasee Samtliges Vel paa. Fra deres Standpunkt betragtet, som boe i Bjerne, er det rigtigt, at faae dem, som boe udenfor og langt borte, til at betale forholdsviis høit, for selv at kunne komme til at betale forholdsviis lavt; men det er ikke i den fælles Interesse. Jeg kan begribe, at de Mænd, der boe i Communer, i Bjer, der ere stærkt sammenbyggede, og hvor Albebrandene ere farlige, sige: „lad os blive ved med denne Forening, hvor Andre betale en Deel af, hvad vi skulle betale;“ men jeg kan ikke indsee, at vi her, som skulle dele Alle lige imellem og gjøre Alle lige Ret og Skjel, skulle under Paaskud af, at det steer for at opretholde Eiendomsretten, holde denne Ulig-

hed vedlige og lade den Ene betale for den Anden. Paa den Maade, som jeg har antydet, kom vi først til at faae denne Forening erkjendt og erklæret for en privat; derpaa kom Forslaget frem til Loven af 4de Marts 1857. Naar den ærede Justitsminister — jeg troer, at den ærede Minister var Medlem af Thinget, dengang dette Forslag blev behandlet (Justitsministeren: Nei!) — vil gaae tilbage til, hvorledes denne Lov kom frem, vil han see, at den har lidt ikke uvæsentlige Forandringer her i Thinget, og blandt disse Forandringer var den, at det blev paa en langt mere bestemt Maade udpræget, at Repræsentantskabet skulde have en ikke ringe Indflydelse og en vis Deel af Bestyrelsen. Det var Gjenstand for megen Tvist, om Tariffen skulde overlades til fri Raadighed for Repræsentantskabet og Justitsministeriet. Jeg var mellem dem, der holdt for, at det var nødvendigt; men jeg forudsaae ogsaa, at det vilde blive en af de første Anledninger til Strid og Misnøie i selve Foreningen, og at det vilde blive en af de første Anledninger, som vilde bringe Repræsentantskabet til at søle, at det behøvede en større Frihed end den, Loven af 4de Marts 1857 gav det, idet jeg dengang, som nu, havde Fornemmelsen af, at vi lovgav om Noget, som efter sin Natur ikke burde høre under Lovgivningen, men burde stilles ud fra Statens Omraade som et privat Institut, og at Lovgivningen ikke burde give sig af med Andet end at afspele Grænserne mellem det Private og Offentlige, det Tilsyn, som det Offentlige maatte have, og de Indrømmelser, som maatte gjøres, for at fremme Institutets vedblivende Virksomhed. — Nu er Dieblisset kommet; nu har Repræsentantskabet selv erkjendt, at det skulde omfortolke Udtrykkene i denne Lov, for at kunne komme til at bestyre Selskabet heldigt.